

Procedura postępowania w przypadku dzieci z alergią pokarmową, celiakią, alergiami wziewnymi i kontaktowymi

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU DZIECI Z ALERGIAMI POKARMOWYM, CELIAKIĄ, ALERGIAMI WZIEWNYMI I KONTAKTOWYMI UCZĘSZCZAJĄCYMI DO GMINNEGO PRZEDSZKOLA PUBLICZNEGO W NAWOJOWEJ

Podstawa prawna:

- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. Nr 61 poz. 624 ze zm.),*
- *Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późniejszymi zmianami),* – *Stanowisko Ministra Zdrowia w sprawie możliwości podawania leków dzieciom przez nauczycielki w szkole i przedszkolu z dnia 29.10.2010 r. - Statut Gminnego Przedszkola Publicznego w Nawojowej.*

I. Cel procedury: Określenie szczegółowych obowiązków rodziców, pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych podczas sprawowania w przedszkolu opieki nad dzieckiem z alergią pokarmową, celiakią, alergią wziewną i kontaktową.

II. Zakres procedury: Procedura dotyczy sprawowania opieki nad dzieckiem alergicznym w przedszkolu, które nie posiada oddzielnej kuchni oraz podania dziecku adrenaliny w sytuacji zagrożenia życia.

III. Uczestnicy postępowania – zakres odpowiedzialności:

1. W sytuacji rekrutacji do przedszkola dziecka z alergią pokarmową, celiakią oraz alergią wziewną i kontaktową

1. Rodzice są zobowiązani do poinformowania dyrektora przedszkola o stanie zdrowia dziecka na etapie rekrutacji
2. Informacja o stanie zdrowia dziecka musi być poparta zaświadczeniem od lekarza specjalisty zawierającym wskazania lub przeciwwskazania dotyczące alergii dziecka

2) O obecności w grupie dziecka z alergią powinien zostać poinformowany zarówno cały personel pedagogiczny, jak i administracyjno – obsługowy przedszkola.

3) W salach, w których na co dzień przebywają dzieci z alergiami, powinien znajdować się w widocznym miejscu wykaz alergenów (kto, na co jest uczulony oraz zasady postępowania - skonsultowany i podpisany przez rodzica danego dziecka).

5) Przedszkole nie posiada oddzielnej kuchni, w związku z tym eliminowanie alergenów pokarmowych podczas przygotowywania posiłków odbywa się wyłącznie w ramach możliwości placówki

8) W przypadku nasilenia choroby u dziecka podczas pobytu w przedszkolu dyrektor lub nauczyciel powinien niezwłocznie poinformować o zaistniałej sytuacji rodziców /prawnych opiekunów. W przypadku gdy kontakt z rodzicami/opiekunami dziecka jest niemożliwy, nauczyciel powiadamia Pogotowie Ratunkowe.

IV. Sposób prezentacji procedur:

1. Zapoznanie rodziców z obowiązującą w placówce procedurą na zebraniach organizacyjnych we wrześniu każdego roku szkolnego.
2. Zapoznanie wszystkich pracowników przedszkola z treścią procedury.
3. Udostępnienie dokumentu na tablicy ogłoszeń w przedszkolu i stronie internetowej przedszkola.

V. Tryb dokonywania zmian w procedurze:

1. Wszelkich zmian w niniejszej procedurze może dokonać z własnej inicjatywy lub na wniosek rady pedagogicznej dyrektor placówki. Wnioskodawcą zmian może być również Rada Rodziców.

VI. Opis procedury.

1. Rodzice dziecka z alergią pokarmową, celiakią, alergią wziewną i kontaktową zobowiązani są:

1) dostarczyć na początku roku szkolnego :

- a. zaświadczenie od lekarza specjalisty potwierdzające alergię pokarmową u dziecka , jej rodzaj , produkty- alergeny ,na które dziecko jest szczególnie uczulone oraz inne wskazania od lekarza.
- b. szczegółową listę alergenów (na piśmie), które należy wyeliminować z diety dziecka z dodatkowym opisem reakcji alergicznej na niepożądany alergen (np. wysypka, biegunka, opuchlizna, wstrząs anafilaktyczny).

2) W ciągu roku szkolnego do aktualizowania informacji dotyczących stanu zdrowia dziecka poprzez przekazanie aktualnego zaświadczenia od lekarza specjalisty.

3) Do monitorowania jadłospisu.

W przypadku gdy planowane posiłki zawierają alergeny, rodzic do godziny 8.30 może dostarczyć zamienniki posiłków.

Przedszkole nie ponosi odpowiedzialności za wszelkie reakcje alergiczne na niezgłoszone uprzednio (na piśmie) produkty , na które dziecko jest uczulone.

2. Podawanie leków w przedszkolu:

1) Dopuszcza się możliwość podania dziecku w przedszkolu leku wyłącznie w sytuacji zagrożenia życia -adrenalina

2) Rodzice zobowiązani są dostarczyć:

a) lekarskie zlecenie na podanie adrenaliny,

b) pisemne upoważnienie dla pracownika przedszkola do podania leku oraz wykonania innych czynności (załącznik nr 1a).

3) Pracownicy przedszkola przyjmując zadanie podania leku muszą wyrazić na to pisemną zgodę Oświadczenie pracownika przedszkola o wyrażeniu zgody na podanie leku dziecku przewlekle choremu (załącznik nr 1b).

3. Działania przedszkola w realizacji diety dziecka z alergią :

1) Pracownicy pedagogiczni i personel obsługowy zobowiązani są do szczegółowego zapoznania się z dietą pokarmową dziecka z alergią.-

2) Wszyscy pracownicy zobowiązani są do ścisłej współpracy z rodzicami.

4. Dziecko z alergią pokarmową i celiakią:

Alergia pokarmowa jest to nadwrażliwość organizmu na pewne składniki (alergeny) żywności, której objawy są związane z układem immunologicznym (odpornościowym). W rzeczywistości alergenami nie są produkty spożywcze, lecz zawarte w nich specyficzne substancje. Jednak w związku z tym, że jadłospis składa się z artykułów żywnościowych mówi się zwykle o alergii na mleko czy orzechy, a nie na ich części składowe.

Większość alergii jest wywoływana przez związki (głównie białka) obecne w tzw. wielkiej ósemce, czyli ośmiu popularnych produktach żywnościowych tj.: mleku, jajach, orzeszkach ziemnych (arachidowych), pozostałych orzechach, rybach, skorupiakach, soi i pszenicy. Reakcje alergiczne mogą wystąpić w ciągu kilku do kilkunastu minut po kontakcie z alergenem lub dopiero po upływie 24-48 h po jego spożyciu. Wysoka temperatura podczas procesów technologicznych może wpływać na własności alergenne jakiegoś produktu, np. poprzez działanie na strukturę białek (ich denaturację, czyli zniszczenie).

Niestety w większości przypadków alergeny zachowują zdolność do wywoływania alergii nawet po obróbce termicznej produktu. Zdarza się również, że ogrzewanie może zwiększyć jego alergenicność. W związku z tym alergicy powinni starannie unikać artykułów spożywczych, na które mają uczulenie, bez względu na ich formę. Niektóre z typów alergii charakteryzują się lokalnym występowaniem objawów np. pieczeniem ust, inne natomiast posiadają charakter ogólnoustrojowy. Symptomami ze strony przewodu pokarmowego są przede wszystkim: biegunka lub zaparcia, nudności, wymioty, wzdęcia, kolki jelitowe, nieprzyjemny zapach z ust, utrata łaknienia oraz zapalenie warg. Alergia pokarmowa może się również objawiać: przewlekłym katarem i/lub kaszlem, astmą, nawracającym nieżytem krtani, nawracającym zapaleniem oskrzeli i/lub płuc, zapaleniem ucha środkowego, mimowolnym moczeniem w dzień lub w nocy, krwimoczem, obrzękami stóp i dłoni, pokrzywką, atopowym zapaleniem skóry, liszajem, nadmierną sennością, bólami głowy, trudnościami w koncentracji, zmęczeniem lub wręcz przeciwnie: nadpobudliwością. Konsekwencją alergii pokarmowej może być reakcja wstrząsowa (wstrząs anafilaktyczny), prowadząca nawet do zagrożenia życia, w związku z tym nie należy bagatelizować wystąpienia jakichkolwiek objawów u dziecka, lecz jak najszybciej zgłosić się do lekarza.

Większość dzieci cierpiących na symptomy alergii ze strony przewodu pokarmowego wyrasta z niej do 3 roku życia. Natomiast do 5 roku życia aż u 85% dzieci przemija alergija na białka mleka krowiego, pszenicy, jaj oraz soi. Reakcja alergiczna na białka ryb, orzechów i skorupiaków najczęściej nie zanika nawet u osób dorosłych.

1. Realizacja diety dla alergika w przedszkolu

W ostatnich latach znacząco wzrosła częstotliwość występowania alergii pokarmowej, szczególnie wśród dzieci. W związku z tym zwiększyła się również liczba alergików uczęszczających do przedszkoli, którym należy zapewnić odpowiedni sposób żywienia, ponieważ spożycie pokarmu alergennego może wywołać objawy choroby lub doprowadzić do reakcji wstrząsowej.

Rodzice wiedząc, że ich dziecko jest alergikiem powinni stworzyć listę alergenów i przekazać ją opiekunom dziecka oraz bezpośrednio osobom odpowiedzialnym za żywienie w przedszkolu.

3. Nietypowe źródła alergenów:

Poniżej znajduje się spis najczęstszych alergenów oraz wykaz dość nietypowych produktów (np. o złożonym składzie), które mogą być ich źródłem. Z pewnością poniższa lista przyda się przy opracowywaniu diety dla alergików w przedszkolu:

a) Soja (jej przetwory obecne są w ponad połowie produktów obecnych na rynku): mleko sojowe, serek tofu, miso, gotowe potrawy obiadowe (np. kotlety sojowe), surówki/saladki z dodatkiem kielków sojowych, pieczywo z ziarnem lub mąką sojową (chleby, bułki), pieczywo cukiernicze i wyroby ciastkarskie, sos sojowy, makaron sojowy, potrawy z kuchni azjatyckiej, olej sojowy i jego pochodne np. margaryny, koncentraty zup i sosów w proszku, konserwy rybne w oleju sojowym, lecytyna sojowa zawarta w słodyczach (np. czekoladach, batonach, cukierkach, ciastkach) oraz majonezach/sosach, niektóre lody, zamienniki kawy, wędliny/kielbasy i mięso mielone.

b) Orzechy: masło orzechowe, czekolady, batony, bakalie, chałwa, ciastka, wyroby cukiernicze, kremy do ciast, dania kuchni azjatyckiej, pesto, lody, budynie, desery, jogurty, twarożki z dodatkiem orzechów, sery żółte, saladki warzywne, gotowe masy do ciast (np. makowa), masa marcepanowa, polewy do ciast, sery topione.

c) Jaja: kotlety jajeczne, pasty jajeczne, pieczywo smarowane białkiem, pieczywo cukiernicze i wyroby ciastkarskie (np. bezy), kremy do ciast i tortów, czekolady i czekoladki nadziewane (m.in. masą adwokatową), praliny, lody i desery lodowe, wata cukrowa, potrawy z mięsa mielonego (np. klopsy, sznycle, pasztety), wyroby garmażeryjne panierowane (np. krokiety, ryby smażone), placki

ziemniaczane, nadzienia słodkie i słone do potraw, makarony i inne potrawy mączne (np. naleśniki, racuchy, kluski, kopytka, knedle, pyzy, uszka), majonez i produkty z jego dodatkiem (sałatki, surówki, sosy), obiady dla dzieci w słoikach, gotowe obiady w puszkach i słoikach, suflety.

d) Mleko krowie: Pasty serowe do smarowania pieczywa, masło, masło smakowe (np. czosnkowe), mieszanki margaryny i masła do smarowania pieczywa, lody i desery lodowe, kremy do ciast, koktajle mleczne i mleczno-owocowe, desery i musy, omlety, surówki owocowe i warzywne z dodatkiem jogurtu lub śmietany, pieczywo cukiernicze i wyroby ciastkarskie, cukierki mleczne np. krówki, czekolady, batony i pralinki, zupy i sosy z dodatkiem mleka lub śmietany, obiady w słoikach lub puszkach (np. gołąbki, klopsiki), koncentraty sosów i zup (w proszku), pizza z serem, zapiekanki z serem, tosty z serem, makaron z serem, pieczywo (chleb, bułki, drożdżówki, rogalce), wędliny podrobowe np. paszтетowa, kielbasy homogenizowane np. parówki, przetwory rybne, śledzie w śmietanie, puree ziemniaczane, wyroby garmażeryjne panierowane, pierogi z serem lub ruskie, naleśniki, racuchy, sosy: tatarski /holenderski /beszamelowy/ chrzanowy.

e) Zboża: chipsy, snacki, paluszki, wafle pszeniczne, pralinki, batony i czekolady nadziewane, ciastka, płatki zbożowe, musli, kasza manna i kuskus, gotowe dania obiadowe (np. gulasze, gołąbki, mięsa w sosach), mielonki, wędliny podrobowe, zupy i potrawy (np. kapusta) z dodatkiem zasmażki, panierki i wyroby garmażeryjne panierowane, budyń, masy serowe do ciast, kisiele, lody z dodatkami (np. ciasteczkami), wafle, kremy do ciast z dodatkiem budyniu.

f) Kukurydza: mieszanki warzywne mrożone, syrop kukurydziany obecny m.in. w gumach do żucia/ suplementach diety/ cukierkach oraz lodach, olej kukurydziany, płatki kukurydziane, chrupki kukurydziane, posiłki dla dzieci w słoikach, prażynki, chipsy, pieczywo: chleb/bułki i pieczywo chrupkie, kisiele i budynie, koncentraty gofrów i naleśników w proszku lub płynie, popcorn, wyroby garmażeryjne, wędliny podrobowe i kielbasy.

Procedura została pozytywnie zaopiniowana przez Radę Pedagogiczną w dniu .....

Procedura obowiązuje od .....

*Do PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W PRZYPADKU DZIECI Z ALERGIAMI POKARMOWYMI, CELIAKIĄ,
ALERGIAMI WZIEWNYMI I KONTAKTOWYMI*

**Upoważnienie dla pracownika przedszkola
do podania leku dziecku z alergią pokarmową**

Imię i nazwisko

dziecka:.....
.....

Grupa:.....
.....

Imię i nazwisko rodzica/opiekuna

prawnego:.....

Niniejszym upoważniam Panią/Pana:

.....
.....
.....
..... do podania następującego leku, zgodnie z aktualnym
zaleceniem

lekarza:.....

z dnia:.....

- nazwa

leku:.....
.....

.....
.....

.....

(podpis rodzica/opiekuna prawnego)

(miejsowość, data)

Załącznik 1b

**Do PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W PRZYPADKU DZIECI Z ALERGIAMI POKARMOWYMI, CELIAKIĄ,
ALERGIAMI WZIEWNYMI I KONTAKTOWYMI**

**Oświadczenie pracownika przedszkolnego
o wyrażeniu zgody na podanie leku dziecku z alergią pokarmową**

Imię i nazwisko pracownika przedszkola:.....

Stanowisko służbowe:.....

Niniejszym oświadczam, że wyrażam zgodę na podanie leku ratującego zdrowie lub życie
dziecku (imię i
nazwisko):.....
.....

- nazwa

leku:.....
.....

- dawka

leku:.....
.....

Zapoznałem/zapoznałam się z ulotką informacyjną leku oraz otrzymałem/otrzymałam od

rodziców/opiekunów prawnych

.....

informację o sposobie podawania leku.

.....

.....

(podpis pracownika przedszkola)

.....

(miejsowość, data)